

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ
МИНИСТРЛІГІ**

М.ӘУЕЗОВ АТЫНДАҒЫ ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН УНИВЕРСИТЕТІ

«Сәулет, құрылыс және көлік» факультеті

«Сәулет және қала құрылысы» кафедрасы

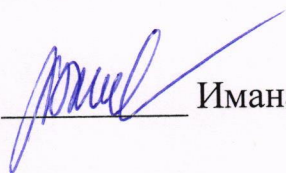

**В073 - Сәулет білім беру бағдарламасы тобы бойынша талапкерлерге
арналған шығармашылық емтихан**

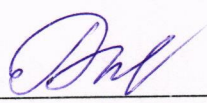
БАҒДАРЛАМАСЫ

В073 – «Сәулет» білім беру бағдарламасы тобы бойынша талапкерлерге арналған шығармашылық емтихан бағдарламасы

Бағдарлама «Сәулет және қала құрылысы» кафедрасының мәжілісінде талқыланды. № 8 хаттама, « 26 » наурыз 2026ж.

Кафедра меңгерушісі т.ғ.к., доцент Иманалиев Қ.Е.

Бағдарлама «Сәулет, құрылыс және көлік» факультетінің әдістемелік комиссиясымен мақұлданды, № 8 хаттама, « 27 » наурыз 2026ж.

ӘК төрайымы Рыскелдиева Ж.А.

1. Шығармашылық емтихандар бағдарламасының талаптары мен міндеттері

Шығармашылық емтихандар бағдарламасының мақсаты – дайындау бағыты бойынша оқуға қабылдауға шығармашылық дайындығы жеткілікті талапкерлерді іріктеу болып табылады.

Талапкер шығармашылық емтихан тапсыру кезінде нұсқаға қарап, сурет салу қабілеті мен біліктілік дағдыларын, білім деңгейін көрсетуі қажет.

Талапкерлер шығармашылық емтиханды тапсыру барысында қойылатын талаптарды практикалық негізінде қағаз бетіне дұрыс салу негізінде балл қойылады.

Шығармашылық емтиханда талапкерлерге 3/үш/ академиялық сағат беріледі.

Шығармашылық емтиханды тапсыру үшін талапкерлерден өтініштерді қабылдау күнтізбелік жылдың 20 маусым мен 10 тамыз аралығында жүзеге асырылады.

Шығармашылық емтихан күнтізбелік жылғы 7 шілде – 15 тамыз аралығында өткізіледі.

Жалпы орта немесе техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім туралы құжаты бар талапкерлер үшін шығармашылық емтихандар 50 баллдық жүйе бойынша бағаланады.

Қысқартылған оқыту мерзімдерін қамтитын жоғары білім кадрларын даярлаудың ұқсас бағыттары бойынша талапкерлер үшін шығармашылық емтихан 20 баллдық жүйе бойынша бағаланады.

Емтиханға қойылатын талаптар бейнелеу өнері саласында орта және арнайы орта оқу талапкерлердің білім дағдыларына негізделген.

1-ші шығармашылық емтихан –«**СУРЕТ**». Гипс розетка.

Қажетті материалдар - А3форматтағы қағаз, қаламсап, қарындаш, ұстағыш, өшіргіш.

В073-«Сәулет» білім беру бағдарламаларының топтары бойынша талапкерлерге арналған «Сурет» пәні бойынша шығармашылық емтихан нұсқаға (розеткаға) қарап, практикалық сурет салу түрінде жүргізіледі.

2-ші шығармашылық емтихан –«**СЫЗУ**». Нұсқалық түрдегі арнайы тапсырма.

Қажетті материалдар - А3 форматтағы қағаз, қаламсап, ұштағыш, сызғыш, өшіргіш, циркуль

«Сызу» пәні бойынша емтиханда талапкерлерге нұсқалары бойынша арнайы тапсырмалар беріліп, тапсырмаға сәйкес сызу жұмыстары орындалады.

2. Емтихан талаптары

Шығармашылық емтихандар екі кезеңде өткізіледі:

1. Сурет

2. Сызу

Талапкер шығармашылық емтихан тапсыру кезінде нысанға қарап, сурет салу мен сыза алу қабілетін көрсетуі қажет.

Сурет пәні ебойынша талапкерлер суық түсті мата фонында (драпировка) гипс розетканың суретін салады. Емтихан барысында талапкерлер А3 көлемдегі формат қағазға карандашпен розетканы композициялық заңдылықтарды сақтай отырып салады.

Суреттен орындалған жұмыстарды бағалау кезінде мына келесі қабілет пен білім деңгейлері ескеріледі:

1. Композиция заңдылықтарын білу, суретті қағаз бетіне дұрыс орналастыра білу.
2. Зат көлемі негізін, құрылымын түсіну деңгейі.

Сызу пәні бойынша емтиханда талапкерлерге нұсқалар бойынша тапсырмалар беріледі.

1. А3 форматта сызық түрлерін сызу.
2. Бұйымның берілген екі көрінісі бойынша оның үшінші көрінісін тұрғызу.
3. Алдыңғы тапсырмадағы бұйымның аксонометриялық проекциясын тікбұрышты изометрияда тұрғызу.

«СУРЕТ» пәні бойынша тапсырма нұсқалары

1. Сәулеттік розеткалар
2. Көлемдік-кеңістік композициясы
3. Натюрморттың құрастырма шешімдері
4. Сызықтық перспектива міндеттерін шешу деңгейі
5. Сурет салу кезінде заттардың көлемін бере білу
6. Заттың конструикті құрылымын шешу

«СЫЗУ» пәні бойынша тапсырма нұсқалары

1. Форматта келесі сызық түрлерін сызу:
 - а) негізгі тұтас жуан сызық
 - б) тұтас жіңішке сызық
 - в) остік үзілмелі-нүктелі сызық
 - г) сызықтау (үзілмелі) сызық
2. Бұйымның берілген екі көрінісі бойынша үшінші көріністі тұрғызу.
3. Алдыңғы тапсырмадағы бұйымның аксонометриялық проекциясына қарап тікбұрышты изометриясын тұрғызу.

Талапкерлер шығармашылық емтихан тапсыру барысында орындалған практикалық жұмысқа қойылатын бағалар бағалау критерийлары негізінде жинаған балл түрінде қойылады.

ЕМТИХАН НӘТЕЖИЕСІ БОЙЫНША ҚОЙЫЛАТЫН БАҒАНЫҢ КРИТЕРИЙЛЕРІ

«Сурет» пәні бойынша

1. Жоғары деңгей – 36-ден 50 баллға дейін

Қабылданған суреттің композициялық шешімі жоғары деңгейде болуы; Кеңістіктегі заттардың конструктивті негізін жоғарғы деңгейде құрастыру және анализ жасалуы; Заттардың көлемін тон арқылы көрсетудің жоғарғы деңгейде болуы; Графикалық тәсілдерді қолдана білу және заттың формасының материалдығын айқын бейнелеудің жоғарғы деңгейде болуы.

2. Жеткілікті деңгей – 21-дан 35 баллға дейін

Қабылданған суреттің композициялық шешімі жеткілікті деңгейде болуы; Кеңістіктегі заттардың конструктивті негізін жеткілікті деңгейде құрастыру және анализ жасалуы; Заттардың көлемін тон арқылы көрсетудің жеткілікті деңгейде болуы; Графикалық тәсілдерді қолдана білу және заттың формасының материалдығын айқын бейнелеудің жеткілікті деңгейде болуы.

3. Орташа деңгей – 6-дан 20 баллға дейін

Қабылданған суреттің композициялық шешімі орташа деңгейде болуы; Кеңістіктегі заттардың конструктивті негізін орташа деңгейде құрастыру және анализ жасалуы; Заттардың көлемін тон арқылы көрсетудің орташа деңгейде болуы; Графикалық тәсілдерді қолдана білу және заттың формасының материалдығын айқын бейнелеудің орташа деңгейде болуы.

4. Төменгі деңгей -0 – 5 баллдан төмен

Қабылданған суреттің композициялық шешімі төменгі деңгейде болуы; Кеңістіктегі заттардың конструктивті негізін төменгі деңгейде құрастыру және анализ жасалуы; Заттардың көлемін тон арқылы көрсетудің төменгі деңгейде болуы; Графикалық тәсілдерді қолдана білу және заттың формасының материалдығын айқын бейнелеудің төменгі деңгейде болуы.

«Сызу» пәні бойынша

1. Жоғары деңгей – 36-ден 50 баллға дейін

Талапкер тапсырманы қатесіз және мемлекеттік стандарттардың талаптарын сақтай отырып орындаған. Барлық графикалық тұрғызулар дұрыс және айқын орындалған, өлшемдер дұрыс қойылған. Кеңістік ойлау қабілетінің жоғары дәрежесі байқалады. Кеңістіктегі заттардың конструктивті негізін жоғары деңгейде құрастырып және анализ жасалуы.

2. Жеткілікті деңгей – 21-ден 35 баллға дейін

Талапкер графикалық тапсырманы елеусіз қателермен орындаған. Сызба мемлекеттік стандарттарға сай орындалған. Графикалық тұрғызулар негізінен дұрыс орындалған. Кеңістік ойлаудың жақсы деңгейі байқалады. Кеңістіктегі заттардың конструктивті негізін жеткілікті деңгейде құрастыру және анализ жасалуы.

3. Орташа деңгей – 6-тен 20 баллға дейін

Талапкер графикалық тапсырманы елеулі қателермен орындаған. Сызба мемлекеттік стандарттарының кейбір талаптарына сай орындалмаған. Графикалық тұрғызулар онша айқын емес және дәл емес. Кеңістік ойлау қабілетінің дәрежесі жақсы емес екені байқалады. Кеңістіктегі заттардың конструктивті негізін орташа деңгейде құрастыру және анализ жасалуы.

4. Төменгі деңгей 0 – 5 баллдан төмен

Талапкер графикалық тапсырманы дұрыс орындамаған. Өлшемдер дұрыс қойылмаған, сызықтардың түрлері сақталмаған. Кеңістік ойлау қабілетінің дәрежесі төмен. Кеңістіктегі заттардың конструктивті негізін төменгі деңгейде құрастыру және анализ жасалмауы.

ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ОҚЫТУ ТҮРІ БОЙЫНША ҚОЙЫЛАТЫН БАЛЛ КРИТЕРИЙЛЕРІ

Суретпәні бойынша

1. Жоғары деңгей – 17-ден 20 баллға дейін

Қабылданған суреттің композициялық шешімі жоғары деңгейде болуы; Кеңістіктегі заттардың конструктивті негізін жоғарғы деңгейде құрастыру және анализ жасалуы; Заттардың көлемін тон арқылы көрсетудің жоғарғы деңгейде болуы; Графикалық тәсілдерді қолдана білу және заттың формасының материалдығын айқын бейнелеудің жоғарғы деңгейде болуы.

2. Жеткілікті деңгей – 11-дан 16 баллға дейін

Қабылданған суреттің композициялық шешімі жеткілікті деңгейде болуы; Кеңістіктегі заттардың конструктивті негізін жеткілікті деңгейде құрастыру және анализ жасалуы; Заттардың көлемін тон арқылы көрсетудің жеткілікті деңгейде болуы; Графикалық тәсілдерді қолдана білу және заттың формасының материалдығын айқын бейнелеудің жеткілікті деңгейде болуы.

3. Орташа деңгей – 6-дан 10 баллға дейін

Қабылданған суреттің композициялық шешімі орташа деңгейде болуы; Кеңістіктегі заттардың конструктивті негізін орташа деңгейде құрастыру және анализ жасалуы; Заттардың көлемін тон арқылы көрсетудің орташа деңгейде болуы; Графикалық тәсілдерді қолдана білу және заттың формасының материалдығын айқын бейнелеудің орташа деңгейде болуы.

4. Төменгі деңгей 0 – 5 баллдан төмен

Қабылданған суреттің композициялық шешімі төменгі деңгейде болуы; Кеңістіктегі заттардың конструктивті негізін төменгі деңгейде құрастыру және анализ жасалуы; Заттардың көлемін тон арқылы көрсетудің төменгі деңгейде болуы; Графикалық тәсілдерді қолдана білу және заттың формасының материалдығын айқын бейнелеудің төменгі деңгейде болуы.

ӘДЕБИЕТТЕР

Негізгі әдебиеттер

- 1.Буркитбаев Г.Б., Кунжигитова Қ.А., Жолдасбекова Қ.А. Сурет: оқу құралы. Алматы: Эверо, 2020ж-112 бет. https://elib.kz/ru/search/read_book/3364/
- 2.Кунжигитова Г.Б., Болысбаев Д.С., Сайнанов Б.А., Сарсен А.Д., Сурет:оқу құралы.-Алматы: Эверо, 2020ж 168 бет.https://elib.kz/ru/search/read_book/6930/
3. «Архитектура»Тихонов С.В.,Демьянов В.Г.,Подрезков В.Б.2016ж-296 бет.https://www.lib.ukgu.kz/cgi-bin/irbis64r01/cgiirbis_64.exe.
- 4.Ботвинников А.Д. и другие «Рисунок».Учебник для общеобразовательных учреждений.Астрель.2015.

Қосымшаәдебиеттер

- 1.Тулебиев А.Т.Как научиться рисовать (каз.яз.) Алматы: Өнер,2011ж.
- 2.Ростовцев Н.Н. История способов рисования. Зарубежная школа рисования.- М. Просвещение,2011.
- 3.Устин В.Б. Композиция в дизайне.М.,2012.
- 4.Ботвинников А.Д. и другие Рисунок. Учебник для общеобразовательных учреждений. М. Астрель. 2015.